

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga, OIB: 49376181407 na temelju odredbe članka 15. točke 2. i članka 8. stavaka 1. i 4. Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga („Narodne novine“ broj 140/05 i 12/12), članka 78. i 97. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13) u postupku posrednog nadzora pokrenutom po službenoj dužnosti nad poslovanjem leasing društva PORSCHE LEASING d.o.o., Zagreb, Ulica Velimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, LEI: 529900TYTVH73IENMO14, zastupanom po članovima uprave Juraju Vrbanu, OIB: 76754610389 i Danijelu Pasariću, OIB: 29295307522, na sjednici Upravnog vijeća održanoj dana 21. lipnja 2022. donosi

RJEŠENJE

Društvu PORSCHE LEASING d.o.o., Zagreb, Ulica Velimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, LEI: 529900TYTVH73IENMO14 radi otklanjanja utvrđenih nezakonitosti i nepravilnosti, nalaže se u roku od 15 dana od dana zaprimanja ovog Rješenja izmijeniti postojeći akt kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga na način da u istome bude jasno navedeno:

- na koje se ugovore o leasingu isti primjenjuje,
- sve naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga, njihova visina i način obračuna,

te ga s danom donošenja učiniti javno dostupnim objavom na internetskoj stranici i na pogodnom mjestu u poslovnim prostorijama kao i dosljedno primjenjivati u praksi.

Kao dokaz o izvršenju ovog naloga, društvo PORSCHE LEASING d.o.o., Zagreb, Ulica Velimira Škorpika 21, dužno je u roku od 30 dana od zaprimanja ovog Rješenja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga dostaviti Izvješće o poduzetim mjerama zajedno s:

- od strane Uprave donesenim izmijenjenim aktom kojim su određene naknade koje se obračunavaju primateljima leasinga,
- mišljenjem internog revizora o provedbi naloga iz ove točke ovog Rješenja,
- drugim dokazima koji potvrđuju izvršenje naloga iz ove točke ovog Rješenja.

O b r a z l o ž e n j e

Na temelju članka 78. Zakona o leasingu („Narodne novine“ broj 141/13; dalje u tekstu: Zakon), a uzimajući u obzir dokumentaciju zaprimljenu u sklopu predmeta KLASA: 973-04/21-02/12, ovlaštene osobe Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: Hanfa) obavile su po službenoj dužnosti posredni nadzor nad poslovanjem društva PORSCHE LEASING d.o.o., Zagreb, Ulica Velimira Škorpika 21, OIB: 90275854576, LEI: 529900TYTVH73IENMO14 (dalje u tekstu: Društvo) po predmetu nadzora obračuna naknada po ugovorima o leasingu.

O obavljenom posrednom nadzoru dana 4. svibnja 2022. sastavljen je Zapisnik o obavljenom nadzoru, KLASA: UP/I 993-06/22-01/08, URBROJ: 326-01-50-52-521-22-2 (dalje u tekstu: Zapisnik). Društvu je omogućeno ostvariti i zaštititi svoja prava i pravne interese sukladno članku 88. stavku 2. Zakona, a u svezi s člankom 92. stavkom 3. Zakona na način da je imalo pravo uložiti prigovor na Zapisnik, odnosno dostaviti eventualne primjedbe uz koje je bilo dužno priložiti dokumentaciju kojom dokazuje osnovanost navoda. Društvo je dana 12. svibnja 2022. dostavilo podnesak „Očitovanje“ (dalje u tekstu: Prigovor).

U predmetnom nadzoru obračuna naknada po ugovorima o leasingu utvrđene su dalje opisane nepravilnosti.

Kao akte kojima je reguliran obračun naknada i troškova od 1. siječnja 2020. Društvo je dostavilo dokumente naziva:

- „Pravilnik o naknadama društva Porsche leasing d.o.o. na ugovore o financijskom leasingu i ugovore o operativnom leasingu, ver. III-10-2018“ (dalje u tekstu: Cjenik naknada) koji je stupio na snagu 4. listopada 2018.,
- „Pravilnik o naknadama društva Porsche leasing d.o.o. na ugovore o financijskom leasingu s potrošačima, ver. IV-10-2018“ (dalje u tekstu: Cjenik naknada za potrošače) koji je stupio na snagu 4. listopada 2018. godine.

Uvidom u dostavljeni Cjenik naknada i Cjenik naknada za potrošače Hanfa je utvrdila da u istima nije propisano na koje se ugovore primjenjuju.

S obzirom da ugovornim odredbama nije jasno propisana primjena cjenika naknada Hanfa je od Društva zatražila očitovanje primjenjuju li se cjenici naknada samo na ugovore o leasingu sklopljene nakon njihovog donošenja ili na sve aktivne ugovore o leasingu.

Društvo se u tijeku nadzora očitovalo kako su važeći cjenici naknada primjenjivi na sve aktivne ugovore o leasingu te da će u slučaju izmjene istih Društvo primijeniti tako izmijenjene cjenike na sve aktivne ugovore o leasingu ukoliko se radi o umanjenju ili ukidanju određene naknade. Ukoliko se uvedu nove naknade ili uvećaju postojeće isti će se primijeniti na ugovore o leasingu sklopljene nakon stupanja na snagu izmijenjenih cjenika. Međutim, u samim cjenicima naknada i ostalim ugovornim odredbama nije propisana takva primjena cjenika naknada.

Sukladno članku 8. Pravilnika davatelj leasinga je dužan prilikom sklapanja ugovora upoznati primatelja leasinga s naknadama koje mu može zaračunati, a koje proizlaze iz ugovora o leasingu. Primatelj leasinga je potpisom ugovora potvrdio da je upoznat s naknadama koje su važile u trenutku sklapanja ugovora te je na njih pristao. Sukladno navedenom primatelj leasinga bi trebao biti upoznat i s izmjenom naknada koje mu se mogu naplatiti vezano uz ugovor o leasingu.

S obzirom da cjenici naknada ne sadrže odredbu o njegovoj primjeni te da navedeno nije jasno propisano ostalim ugovornim odredbama, Hanfa je utvrdila da primatelj leasinga nije upoznat s time hoće li se, u trenutku obračuna pojedine naknade iz cjenika naknada, na njegov ugovor o leasingu primjenjivati cjenici naknada koji su bili važeći u trenutku sklapanja ugovora o leasingu ili će se primjenjivati cjenici naknada važeći u trenutku obračuna naknade ili će se, kao što se Društvo očitovalo, selektivno primjenjivati naknade ovisno o promjeni.

Društvo se u Prigovoru očitovalo kako će u svakom tipu ugovora o leasingu, kao i u Pravilniku o naknadama Društva implementirati dodatnu odredbu koja transparentno ukazuje na primjenjivost Pravilnika o naknadama Društva. Dodatno Društvo će implementirati i dostavu obavijesti primateljima leasinga uslijed možebitnog smanjenja ili ukidanja pojedine ostale naknade putem dostave obavijesti na računu za naknadu za leasing.

Predmetno očitovanje Društva Hanfa smatra potvrdom utvrđenih nepravilnosti.

Nadalje, nadzorom je utvrđeno da je naknade vezane uz naplatu tražbina Društvo propisalo točkom 2. Cjenika naknada i točkom 19.2. Općih uvjeta. Tako je točkom 2.3. Cjenika naknada propisana naknada troškova slanja podsjetnika poštom u iznosu od 5,00 EUR, točkom 2.4. naknada troškova slanja 1. opomene poštom u iznosu od 15,00 EUR, dok je točkom 2.5. propisana naknada troškova slanja 2. opomene poštom u iznosu od 15,00 EUR. Točkom 19.2. Općih uvjeta je propisano da Društvu pristoji pravo primatelju leasinga, temeljem naknade za obračun i obradu nepodmirenih dospjelih tražbina, kao i za dostavu podsjetnika i opomena, zaračunati i naplatiti iznos od 5,00 EUR za troškove podsjetnika te iznos od 15,00 EUR za troškove svake opomene.

No pregledom Cjenika naknada i općih uvjeta Hanfa je utvrdila kako su istima propisani iznosi podsjetnika i opomena, međutim nisu propisana razdoblja slanja opomena i naplate istih.

Slijedom navedenog, Hanfa je navedene odredbe ocijenila nepotpunim i manjkavim jer ne pružaju sve bitne informacije primatelju leasinga u pogledu razdoblja slanja i naplate naknada za slanje opomene.

U dostavljenom Prigovoru Društvo navodi da, iako temeljem važećih pozitivno-pravnih propisa, koji se imaju primijeniti na pravni posao leasinga, nije utvrđena obveznost propisivanja vremenskog intervala za slučaj obračuna i naplate obavijesti o nepodmirenim dospjelim dugovanjima primatelja leasinga, Društvo će implementirati slijedeću odredbu: „Uslijed dospjelih nepodmirenih tražbina PL-a od strane primatelja leasinga koji nema svojstvo potrošača, PL će obračunati naknadu za obradu, obračun i slanje podsjetnika i/ili opomena sukladno ugovorenim iznosima u vremenskom intervalu od dva puta mjesečno počev od trenutka dospjeća najstarije tražbine, pri čemu se opomene izdaju ciklički u utvrđenim vremenskim intervalima, ako se primatelj leasinga nalazi u neprekidnom zakašnjenju s podmirenjem njegovih dospjelih obveza sukladno ugovoru o leasingu.“

Hanfa očitovanje Društva smatra potvrdom utvrđenih nepravilnosti no ovako predložena odredba nije u potpunosti jasna.

Člankom 52. Zakona je propisano koje podatke ugovor o leasingu mora sadržavati. Stavkom 6. istog članka je propisano (a člankom 3. stavkom 2. Pravilnika dodatno razrađeno) da ugovor o leasingu mora biti napisan na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogući raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana.

Iz predložene odredbe nije u potpunosti jasno u kojim će se razdobljima primatelju leasinga dostavljati podsjetnici ili opomene odnosno nije jasno hoće li se isti dostavljati dva puta mjesečno bez obzira na dan dospjeća tražbine iz ugovora o leasingu ili će se dostavljati u jednakim razmacima ovisno o dospjeću tražbine. Nije jasno i kada će se dostavljati podsjetnik, a kada opomena.

S obzirom na navedeno Društvo je dužno predmetnu odredbu o naknadi dopuniti na način da primatelju leasinga ona bude u potpunosti jasna i razumljiva.

Nadalje, Hanfa je utvrdila kako je Cjenikom naknada propisan obračun naknade štete uslijed prijevremenog prestanka ugovora o operativnom leasingu u odnosu na raskidnu vrijednost ugovora o leasingu, dok je u općim uvjetima ona određena u odnosu na iznos ugovora.

Uvidom u opće uvjete uz ugovor o operativnom leasingu Hanfa je utvrdila da pojmovi iznos ugovora i raskidna vrijednost predstavljaju različite pojmove odnosno raskidna vrijednost uz iznos ugovora obuhvaća i dospjela i nepodmirena potraživanja.

Iz navedenog je razvidno da je obračun naknade štete uslijed prijevremenog prestanka ugovora o operativnom leasingu u Cjeniku naknada propisan na drugačiji način u odnosu na opće uvjete ugovora o operativnom leasingu.

Društvo je u Prigovoru navelo kako će adekvatno uskladiti izričaj u točki 5.2. Pravilnika o naknadama Društva na ugovore o financijskom leasingu i na ugovore o operativnom leasingu pod nazivom „Naknada štete uslijed prijevremenog prestanka ugovora o operativnom leasingu“ na način da iznos odnosno visinu naknade prilagodi terminologiji primjenjivih općih uvjeta ugovora o operativnom leasingu te će ista glasiti: „3% od iznosa ugovora u trenutku prestanka Ugovora“.

Očitovanje Društva izneseno u Prigovoru potvrđuje nalaze Hanfe iz Zapisnika.

Nadalje, uvidom u analitičku karticu konta *752420 Prihod od prijevremenog prekida i isteka ugovora o operativnom leasingu* Hanfa je utvrdila da na navedenom kontu Društvo evidentira više vrsta naknada između kojih i naknadu za ustup ugovora koju obračunava u iznosu od 160,00 kuna. U razdoblju od 1. siječnja 2020. do 30. lipnja 2021. Društvo je evidentiralo ukupno 55 takvih naknada.

No pregledom Cjenika naknada utvrđeno je kako istim nije određena naknada za ustup ugovora.

Člankom 8. stavkom 4. Pravilnika propisano je da u ugovoru o leasingu moraju biti pojedinačno navedene i sve vrste ostalih naknada za koje davatelj leasinga može teretiti primatelja leasinga. Stavkom 5. istog članka određeno je da ukoliko visina ostalih naknada nije navedena u ugovoru o leasingu davatelj leasinga dužan je s njihovom visinom upoznati primatelja leasinga tako da mu visinu ostalih naknada učini dostupnom na prikladan način.

Slijedom navedenog, nadzorom je utvrđeno da je Društvo primatelju leasinga obračunalo naknadu koja nije određena Cjenikom naknada. Iako je naknada za ustup ugovora definirana ugovorom o prijenosu ugovora te je novi primatelj leasinga pristao na nju potpisom ugovora, Hanfa smatra da je, s obzirom da ju kontinuirano obračunava, Društvo dužno navedenu naknadu ugraditi u Cjenik naknada kako bi primatelj leasinga bio upoznat sa svim naknadama koje mu se mogu obračunati tijekom trajanja ugovora o leasingu.

U Prigovoru Društvo navodi kako će, iako smatra kako je Pravilnikom propisano isticanje naknade u cjeniku kao alternativna obveza Društva te da je ona navedena u ugovoru o prijenosu ugovora koji predstavlja akcesoran ugovor, izmijeniti Cjenik naknada na način da će u preambuli istog navesti kako je obveznik naknade preuzimatelj ugovora o leasingu te dodati točku naziva „Naknada u svrhu prijenosa ugovora o leasingu“ s iznosom naknade.

Očitovanje Društva izneseno u Prigovoru potvrđuje nalaze Hanfe iz Zapisnika.

Društvo zaključno u Prigovoru navodi kako bi sve predložene preporučene mjere implementiralo u poslovanje najkasnije u roku od 30 dana od dana dostave Prigovora, osim mjere odašiljanja obavijesti primateljima leasinga uslijed možebitnog smanjenja ili ukidanja pojedine ostale naknade koju mjeru bi provelo u onom momentu u kojem bi se ukazala poslovna potreba smanjenja ili ukidanja određene naknade.

Nastavno na navedeno Hanfa ističe kako je člankom 52. Zakona propisano koje podatke ugovor o leasingu mora sadržavati. Stavkom 6. istog članka je propisano (a člankom 3. stavkom 2. Pravilnika dodatno razrađeno) da ugovor o leasingu mora biti napisan na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogućiti raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih će biti vidljiva prava i obveze ugovornih strana.

Člankom 8. stavkom 4. i 5. Pravilnika određeno je da u ugovoru o leasingu moraju biti pojedinačno navedene sve vrste ostalih naknada za koje davatelj leasinga može teretiti primatelja leasinga te ukoliko one nisu navedene u ugovoru da trebaju biti dostupne primatelju leasinga na prikladan način. Osnovna svrha Cjenika naknada bi trebala biti da prije sklapanja ugovora o leasingu primatelj leasinga bude upoznat s vrstama i visinom naknada za koje ga Društvo može teretiti pri sklapanju i za vrijeme trajanja ugovornog odnosa.

Hanfa smatra da navedeni Cjenik naknada koji je temelj za obračun ostalih naknada primateljima leasinga nije sastavljen na pregledan i razumljiv način tako da primatelju leasinga omogućiti raspolaganje svim bitnim informacijama o uvjetima ugovora iz kojih bi bile vidljive njegove obveze.

Sastavljanjem Cjenika naknada na navedeni način nije ispunjena njegova osnovna svrha jer primatelj leasinga nije na prikladan način upoznat s vrstom i visinom ostalih naknada za koje ga Društvo može teretiti čime je Društvo postupilo suprotno stavku 4. i 5. članka 8. Pravilnika.

Slijedom utvrđenih nepravilnosti u nadzoru te očitovanja Društva iz Prigovora, u kojem Društvo ne osporava nalaze Hanfe iz Zapisnika već najavljuje izmjenu Cjenika naknada, Hanfa smatra da je potrebno izmijeniti postojeći Cjenik naknada na način kako je to naloženo u točki Izreke Rješenja.

Na temelju rezultata cjelokupnog postupka, provedenog na temelju odredbe članaka 78. Zakona, a sukladno članku 9. i 96. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“

broj 47/09 i 110/21, dalje u tekstu: ZUP), odlučeno je kao u izreci Rješenja, a sve uzimajući u obzir da se time u većoj mjeri nego što je to nužno ne ometa redovito poslovanje Društva, sve u skladu s načelom zaštite prava stranaka i javnog interesa iz članka 6. ZUP-a.

Odlučujući o dužini rokova u kojima je Društvo dužno postupiti po Rješenju, Hanfa je uzela u obzir prirodu i obujam obveze te ocijenila da je navedeni rok za izradu i dostavu izvješća Hanfi primjeren i logičan sukladno članku 79. stavku 2. ZUP-a.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU

Protiv ovog Rješenja žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor podnošenjem tužbe Upravnom sudu u Zagrebu u roku od 30 dana od dana primitka ovog Rješenja.

PREDSJEDNIK UPRAVNOG VIJEĆA
dr. sc. Ante Žigman

KLASA: UP/I 993-06/22-01/08
URBROJ: 326-01-50-52-521-22-5

Zagreb, 21. lipnja 2022.